

Planprogram

Kommunedelplan for naturmangfold

Vedtatt av utvalg for plan og kommunalteknikk i sak 074/24 den 12. november 2024

RAUS OG
KRAFT

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1 Hensikten med planarbeidet.....	3
1.2 Plantype og planområde	3
2. Hovedtemaer for planen	4
3. Føringer og retningslinjer	4
3.1 Internasjonale føringer	4
3.2 Nasjonale føringer.....	5
3.3 Regionale føringer.....	5
3.4 Lokale føringer.....	5
3.5 Sentrale lovverk	6
4. Naturmangfoldet i Meløy	6
4. 1 Eksisterende kunnskap.....	6
5. Prosess, medvirkning og organisering av planarbeidet	7
5.1 Planprosess	7
5.3 Medvirkning.....	8
5.3 Organisering av planarbeidet	9

1. Innledning

1.1 Hensikten med planarbeidet

Hovedformålet med kommunedelplanen for naturmangfold er å synliggjøre en helhetlig oversikt over lokale naturtyper og arter i Meløy, deres leveområder og hvordan tap av naturmangfoldet kan unngås.

Planen skal være et retningsgivende styringsverktøy for kommunen og skal gi et bedre beslutningsgrunnlag i saksbehandling og overordnet arealforvaltning. Planen vil bidra til å forbedre kunnskapsgrunnlaget for å avveie ulike interesser og skape mer forutsigbarhet. Kommunedelplanen skal gi økt kunnskap og kompetanse om naturmangfoldet i kommunen, både internt (administrasjon og politikere) og eksternt (utbyggere og innbyggere).

Planen er ikke juridisk bindende, men vil likevel bidra med viktig kunnskap for å gi et bedre beslutningsverktøy for bedre forutsigbarhet i saksbehandling og planprosesser. Planen vil også kunne være et godt kunnskapsgrunnlag ved neste revisjon av kommuneplanens arealdel.

1.2 Plantype og planområde

Meløy kommune har fra før en biologisk mangfoldplan fra 90-tallet med kartlegging av arter og naturtyper i kommunen. Det er nå ønskelig å oppdatere kunnskapsgrunnlaget og synliggjøre eventuelle kunnskapshull.

Meløy kommune har søkt og mottatt tilskudd på inntil 400 000 kroner fra Miljødirektoratet som skal benyttes i arbeidet med å lage en naturmangfoldplan for Meløy kommune. Planen skal utformes som en kommunedelplan med tilhørende planprogram.

Kommunedelplanen vil bestå av en tematisk del og en handlingsdel. Den tematiske delen skal samle eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i kommunen og skal blant annet synliggjøre truede og sårbare arter, verdifulle naturtyper og områder av lokal verdi. Den tematiske delen vil også beskrive målsettinger, føringer, lovverk, status og utfordringer for lokalt naturmangfold. Handlingsdelen skal beskrive tiltak for de viktigste satsningsområdene og utfordringene som er vurdert for kommunens naturmangfold.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som anses som viktige for miljø og samfunn. Det skal redegjøres for hvordan prosessen vil forløpe, med blant annet fremdrift og muligheter for medvirkning. Basert på planprogrammet utarbeides det et forslag til kommunedelplan for naturmangfold.

Planområdet omfatter hele Meløy kommune, både land- og sjøarealene. Det er viktig å se bruken av land- og sjøareal i sammenheng for å unngå arealkonflikter og negativ miljøpåvirkning i størst grad. Det er også viktig for å oppnå en forutsigbar utvikling for hele kommunen.

2. Hovedtemaer for planen

Naturmangfoldet står overfor flere ulike trusler. En av de største truslene er knyttet til arealendringer og arealbeslag. Dette kan være for eksempel inngrep knyttet til ulike typer infrastruktur og annen adferd som blant annet motorisert ferdsel og hogst av skog. Bit-for-bit nedbygging vil på sikt kunne føre til fragmentering av leveområder, endret bruk av et område eller ødeleggelser av viktige leveområder.

Fremmede arter er også en stor trussel overfor naturmangfoldet. En fremmedart er en art som ikke finnes naturlig på et bestemt sted, og som kan fortrenge andre arter når de etableres på et nytt sted. I Artsdatabanken er det registrert mer enn 700 artsfunn i Meløy som er registrert på fremmedartslisten. Artene er vurdert til en av følgende kategorier: *ingen kjent risiko, lav risiko, potensiell høy risiko, høy risiko eller svært høy risiko for naturmangfoldet.*

Endringer i klima på et nivå som påvirker naturmangfoldet vil også være en utfordring fremover. Økning i temperaturer og endret nedbørsmønster kan føre til at økosystemer må tilpasse seg, og mange arter vil for eksempel måtte flytte på seg. Et robust naturmangfold er viktig for å gi naturen et forsvar mot endringer klimaendringene medfører.

Hovedfokuset i planen vil være knyttet til områder med forventet utbyggingspress, både nåværende og fremtidige, og som ikke er omfattet av noen form for vern. Dette har sammenheng med at disse arealene ofte er mest truet av arealendringer. Videre er det ønskelig å ha et hovedfokus på følgende utredningstemaer:

- Våtmarksområder, fjell- og dalstrekninger, vassdrag, raviner og bekkekløfter
- Strand- og kystsoner, inkludert marine naturtyper
- Fremmede og rødlistede arter

3. Føringer og retningslinjer

3.1 Internasjonale føringer

FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål skal legges til grunn i all samfunns- og arealplanlegging, og Meløy kommune skal jobbe aktivt med å innaerbeide dette i kommunens utviklingsarbeid. FNs bærekraftsmål innebærer tre dimensjoner: miljø, sosiale, økonomiske forhold. Det er avgjørende at de tre dimensjonene ses i sammenheng for å oppnå bærekraftsmålene.

Naturavtalen

Naturavtalen innebærer mål om å stoppe tap av naturmangfold og at all natur skal forvaltes bærekraftig. Det er et mål at minst 30 prosent av land og hav på jorden skal bevares innen 2030. Det er også et mål at 30 prosent av naturen som er ødelagt skal restaureres innen 2030.

Parisavtalen

Parisavtalen fastsetter mål om klimatilpasning og utslippsreduksjoner på globalt nivå. Ett av målene med avtalen er at verden skal bli klimanøytral i løpet av andre halvdel av dette

århundret. Det skal settes nasjonale utslippsmål der hvert land skal melde inn sitt bidrag hvert femte år. Parisavtalen fastsetter også mål om å styrke tilpasningskapasitet, klimarobusthet, og redusere sårbarhet for klimaendringer.

Havmiljøavtalen

Havmiljøavtalen er under FNs havrettskonvensjon om bevaring av det marine naturmangfoldet og bærekraftig bruk av havområdene våre. Havmiljøavtalen skal blant annet styrke havretten og arbeidet med havforvaltning.

3.2 Nasjonale føringer

Natur for livet (Meld. St. Meld. 14 (2015-2016))

Stortingsmeldingen beskriver hvordan regjeringens politikk skal bidra til å ivareta naturmangfoldet. Regjeringen ønsker å tilrettelegge for at kommunene kan øke sin kompetanse om naturmangfold. Et av innsatsområdene i arbeidet med å ivareta naturmangfoldet er blant annet å styrke kommunenes arbeid med temaet.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023-2027)

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging skal legges til grunn for kommunens virksomhet og økonomiplan og skal bidra til å fremme en bærekraftig utvikling i Norge. Forventingene omfatter blant annet at bærekraftsmålene, de nasjonale klima- og miljømålene skal legges til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

3.3 Regionale føringer

Arealpolitiske retningslinjer

De arealpolitiske retningslinjer er en del av «*Fylkesplan for Nordland 2013-2025*» og gir retningslinjer for viktige politikkområder og planmessig bruk og vern av arealene på alle nivå i fylket. Mål for arealforvaltningen er at «*arealforvaltningen i Nordland skal være bærekraftig og gi forutsigbare rammer for næringslivet og befolkningen. Forvaltningen skal skje på grunnlag av kunnskap og oppdaterte kommuneplaner*». Videre påpekes det at «*[...] Gjennom samordning av arealpolitikken skal Nordlands arealer forvaltes slik at natur- og kulturmiljøer, landskap og viktige kvaliteter i omgivelsene blir ivaretatt i hele fylket*».

Vannforvaltningsplan for Nordland og Jan Mayen vannregion

Regional plan for vannforvaltning for Nordland og Jan Mayen vannregion fastsetter miljømål for vann, inkludert elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Miljømålene skal sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig forvaltning av samtlige vannforekomster. Føringer fra denne planen vil være relevant for arbeidet med naturmangfoldplanen.

3.4 Lokale føringer

Kommunal planstrategi (2023-2027)

Planstrategien er et verktøy for prioritering av kommunens planarbeid. Meløy kommune har startet revisjon av kommunal planstrategi, der en kommunedelplan for naturmangfold er planlagt forankret i planstrategien.

Kommuneplanens samfunnsdel (2021-2030)

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument der blant annet de langsiktige målene og strategiene for kommunen fastsettes.

Kommuneplanens arealdel (2013-2025)

Kommuneplanens arealdel er arealplan på overordnet nivå som skal styre arealforvaltningen i kommunen. Planen styrer hva som er lov til å bygge, og hvor.

Kommuneplanens arealdel er under revisjon og det tas sikte på at kommuneplanens arealdel ferdigstilles i løpet av høst/vinter 2024.

Klima- og energiplan (2023-2030)

Meløy kommunestyre vedtok den 21. mars 2024 en klima- og energiplan for Meløy kommune. Hvordan vi bruker naturen påvirker klimaet, samtidig som klimaendringene påvirker naturen. Det er derfor viktig at kommunedelplan for naturmangfold kobles opp mot klima- og energiplan.

3.5 Sentrale lovverk

Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven skal sikre samordning og avveining av samfunnsinteresser og er en av de mest sentrale lovene for å styre arealbruk.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven gjelder for samtlige sektorer i samfunnet som forvalter naturmangfold eller tar beslutninger som har konsekvenser for naturmangfoldet. Loven er en av de sentrale lovene for å forvalte og ivareta naturmangfold i Norge.

Det er flere lover og forskrifter som er viktige i forbindelse med bruk og vern av naturmangfoldet. Andre relevante lover er jordloven, forskrift om utvalgte naturtyper, vannforskriften, viltloven, laks- og innlandsfiske_loven, forurensningsloven, lov om skogbruk m.m.

4. Naturmangfoldet i Meløy

4. 1 Eksisterende kunnskap

Meløy kommune har et variert naturmangfold og store naturverdier. I dette kapitlet presenteres noe av dette naturmangfoldet. Kommunedelplanen vil ta utgangspunkt i eksisterende kunnskap og vil i stor grad bygge på sammenstilling av både data som er tilgjengelig i offentlige databaser, men også data som ikke nødvendigvis er tilgjengelig offentlig. Et av målene med planen er å samle eksisterende kunnskap og kartlegginger om lokal natur på ett sted for å gjøre det lettere tilgjengelig for både saksbehandlere, innbyggere og utbyggere. Det kan bli aktuelt å vurdere ny kartlegging som et tiltak i handlingsdelen til kommunedelplanen.

Naturtyper og arts mangfold

I 2007 gjennomførte NINA en kartlegging av naturtyper i Meløy kommune, der det ble kartlagt 33 verdifulle naturtypelokaliteter med ulik grad av viktighet. Fire av områdene har fått A-verdi (svært viktige naturtyper), 26 områder har fått B-verdi (viktige naturtyper) og tre områder har fått C-verdi (lokalt viktige naturtyper). Kartleggingen er gjort etter metodikken i DN-håndbok 13. Det er også gjort lokale kartlegginger i privat regi. Gjennom planprosessen vil det være et mål å få samordnet og synliggjort samtlige kartlegginger.

Det er også kartlagt marine naturtyper. Miljødirektoratets naturbase viser en oversikt over 166 registrerte marine naturtypelokaliteter i Meløy kommune.

I Artsdatabanken er det registrert mer enn 25 000 artsfunn som er oppført på rødlisten. Artene er vurdert til en av følgende kategorier: *regionalt utdødd, kritisk truet, sterkt truet, sårbar eller nær truet.*

Naturvernområder

Naturvernområder skal sikre tilstrekkelige leveområder for pattedyr, fugler, insekter og blomster, samt at økosystemene bevares sammen med spesielle landformer og flotte landskap. I Meløy kommune har vi følgende naturvernområder:

Nasjonalparker	Naturreservater
Láhko nasjonalpark	Småvatnan naturreservat
Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark	Enga naturreservat
	Flatværet/Varkgård naturreservat
	Støttværet naturreservat
	Teksmona naturreservat

5. Prosess, medvirkning og organisering av planarbeidet

5.1 Planprosess

Planen skal utarbeides som en kommunedelplan og vil følge kravene i samsvar med plan- og bygningsloven. Varsel om oppstart av planarbeidet gjøres samtidig som forslag til planprogram legges ut til offentlig ettersyn.

Forslag til planprogram sendes til uttalelse hos statlige og regionale myndigheter, offentlige organer, private organisasjoner og andre aktuelle parter som berøres av planarbeidet. Ved offentlig ettersyn kan man komme med innspill til planprogram. Dette kan blant annet innebære forslag til aktuelle temaer og utredninger i planarbeidet eller synspunkt knyttet til planprosess og medvirkning.

Planforslaget skal utarbeides med bakgrunn i kunnskapsinnhenting, medvirkning og samråd med berørte myndigheter. Videre skal planforslaget behandles av utvalg for plan og kommunalteknikk og deretter sendes på høring og offentlig ettersyn. Innspill fra høringsrunden vurderes og planforslaget bearbeides. Endelig kommunedelplan for naturmangfold vedtas av Meløy kommunestyre innen utgangen av mars 2026.

Tabellen nedenfor viser planlagt fremdrift for planarbeidet.

Aktivitet	Tid
Utarbeiding av planprogram	April-mai 2024
Politisk behandling av forslag til planprogram og vedtak om varsel om oppstart av planarbeid	Sak til behandling i møte for plan og kommunalteknikk den 28. mai 2024
Forslag til planprogram sendes ut på høring sammen med varsel om oppstart av planarbeid	Vår-sommer 2024
<ul style="list-style-type: none"> - Behandling av innkommende forslag og eventuell justering av planprogram - Politisk behandling og fastsetting av planprogram	Fastsetting av planprogram i møte for plan og kommunalteknikk den 12. november 2024
Planprogram og delrapport med vedtak om oppstart av planarbeid rapporteres til Miljødirektoratet	Innen 31. oktober 2024
Planforslag utarbeides	Vinter 2024/2025
Politisk behandling av forslag til kommunedelplan for naturmangfold	Vår-sommer 2025
Høring og offentlig ettersyn	Sommeren 2025
Sluttbehandling	Høst 2025
Vedtak er kunngjort	Innen mars 2026

5.3 Medvirkning

I tråd med plan- og bygningslovens krav om medvirkning vil kommunen varsle oppstart av planarbeidet. Planprogrammet og forslag til kommunedelplan for naturmangfold legges også til offentlig ettersyn med høring på minimum seks uker. Planoppstart kunngjøres på kommunens hjemmesider og i lokalavis.

Meløy kommune ønsker å oppnå bred medvirkning gjennom planarbeidet. Som et ledd i planprosessen er det derfor viktig å aktivt involvere ulike interessenter og enkeltpersoner med god lokalkunnskap om naturmangfoldet. Aktuelle interessenter er blant annet lokalt næringsliv, fiskeri- og akvakulturaktører, lag og foreninger, innbyggere og andre offentlige myndigheter. I tillegg er det viktig å legge til rette for å involvere barn og unge samt samiske interesser i planarbeidet.

Gjennom medvirkningen er det ønskelig å invitere til dialogmøter eller andre medvirkningsverksteder for å samle viktig informasjon, skape engasjement og oppnå god forankring i planarbeidet. Medvirkningsprosessene vil også kunne føre til innhenting av viktig informasjon og kunnskap som ikke nødvendigvis er offentlig registrert.

5.3 Organisering av planarbeidet

Arbeidet skal organiseres av en prosjektansvarlig fra avdeling for plan, utvikling og næring som har hovedansvar for fremdrift og organisering av arbeidet. Det vil bli satt en styringsgruppe, en arbeidsgruppe og en referansegruppe:

- **Styringsgruppen** vil bestå av politisk utvalg for plan og kommunalteknikk.
- **Arbeidsgruppen** vil bestå av representanter fra ulike fagområder i administrasjonen, deriblant landbruk, naturforvaltning og plan.
- **Referansegruppen** settes sammen av administrasjonen og vil bestå av representanter fra miljøorganisasjoner, lokale foreninger, bygdelag, offentlige myndigheter og andre aktuelle interesseparter.

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no